

מסורת הש"ס

החליל פרק חמישי סוכה

נא.

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג
עין קטן:
ג א מ"י שם פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג
ה ד מ"י פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג
ו ה מ"י פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג
ז ו מ"י פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג
ח ז מ"י פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג
ט ח מ"י פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג
י ט ח מ"י פ"ג מה' כלי
המקדש הלכה ג סמג

רבינו חננאל

תנאי היא, ונתן בערכין
פרק שני עבדי כהנים
והיו עבדי ר' מאיר, ור'
יוסי אומר משפחת בית
הפגרים כו', ור' חנניה בן
אנטיגנוס אומר לוי, מאי
לאו בהא פליגי דמאן
דאמר עבדים היו, פי'
אלו המכרים באבוב, קסבר
המכרים שירה בפה, והלויים
הם משוררים. פי' ואלו
המכרים באבוב אף על
פי שהן עבדים הותרו
שהיו אין הסמיכה עליהן.
ומאן דאמר לויים היו,
קסבר עיקר שירה בכלי
לפיכך לויים היו. ותסביר
דבבכי פליגי, א הכי ר'
יוסי דקתני כשחין היו
מאי קאמר גנאי? קא
סברין כו', כמו שהוא
מפורש בערכין פרק שני.
ור' ירמיה אמר מחלוקת
בשיר של בית השואבה,
אבל בשיר של קרבן
דבריו הכל עבודה היא
ודחיא שבת. מיתבי חליל
של בית השואבה דוחה
שבת דבריו ר' יוסי בר'
יהודה, והכמים אומרים
אפילו יום טוב אינו דוחה,
ותיבתא דרב יוסף תיבתא.
בחליל של בית השואבה,
אבל בשיר של קרבן
דבריו הכל דחי. ואסיקנא,
תיבתא דרב יוסף ברתתי
תיבתא. מאן דאמר עיקר
שירה בכלי מאי טעמא,
דכתיב ויאמר (תזקיקוהו
לעלות העולה (על
[ל]חמובת ובעת החל
העולה החל שיר ה' גו'.
ומאן דאמר עיקר שירה
בפה מאי טעמא, נדכתיב
ויהיו כאחד למחצצרים
למחצצרים, מה מחצצרים
בכלי אף משוררים בכלי.
מתני' מוצאי יום טוב
הראשון של חג היו יורדין
לעזרת (ישראל) [נשימן]
ומתקנין שם תיקון גדול.

א חסר כאן וי"ל ואידך נמי
הא כתיב ויאמר חזקו וכו'
הכי קאמר וכו'.

בתנאי עבדי כהנים היו. משנה היא פרק שני דערכין (דף י.)
ותימה דהכא מסקינן דכ"ע עיקר שירה צפה והתם
קמני רישא דחליל מכה בשמונה ימי החג ואי אפשר בלא שבת וי"ל
דהא מפרש טעם משום דאין שבת במקדש וצירושלמי פריך ומשני
רישא רבי יוסי זכר' יהודה היא:

מעריין מרבין. ראוהו עומד על
הדוכן עם הלויים אין
נריך לבדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת
וליתן לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו עבדים
לעמוד שם כך פירש בקונטרס משמע
שרואה לומר דפליגי דכתיב דמר סבר
אין להעמיד עבדים לדוכן דחיישין
שמה יעלוס ליוחסין ולמעשר ומר סבר
לא חיישין למעשר אצל חיישין
ליוחסין ומר סבר אף ליוחסין לא
חיישין ואין לשון משמע כך דקאמר
והכא כהא קא מופלגי מר סבר הכי
הוה מעשה ומ"ס הכי הוה מעשה
משמע שהמעשרין אין תלוי בהעלאה
אלא העלאה תלויה במעשרין דמר סבר
הכי הוה מעשה שהלויים היו צוקאים
בכלי שיר ומר סבר עבדים היו
צוקאים יותר מן הכל והעמידום ומיהו
פרק שני דערכין (דף יא.) ושם משמע
כפירש הקונטרס דגרס והכא במעלין
מדוכן למעשרות וליוחסין קמיפלגי
ומיהו גס לפי מה שפירשתי שם
יש לישב:

למחצצרים ולמשוררים. והכא
לא כתיבי כלים
וחצוצרות לא כלי שיר ויניהו שם
למקיעות התמידים והמסוכין כך פירש
בקו' ומימ' קרא גופיה כחצוצר כללי שיר
דקרא הכי כתיב דצדרי הימים (ג' ה')
גזי שלמה כאחד למחצצרים ולמשוררים
להשמיע קול אחד להלל ולהודות לה'
וכהרים קול חצוצרות ובצללותם
וצכלי השיר וצכלל לה' כי טוב כי לעולם
סדור וי"ל דדייק מדחלקם לז' הילולות
דמעיקרא כתיב גזי שירה צפה
להשמיע קול אחד להלל ולהודות לה'
ולצתר הכי כתיב גזי כלי השיר וצכלל
לה' שמע מינה דעיקר שירה צפה
וכלי השיר לצביוני קלא:

מבבאימכנסיהניסומהמינייהן.
תימה דלא חשיב נמי
כמות שגם היא הימה של שם:
שעריהן הלוים עומדין בבבאי
שיר. לישב
השואבה אצל דוכן לשיר דקרבן אצל
המוצא היה כך פירש בקונט' וצמס'
מדות (פ"ב מ"ו) תנן ומייתי לה צפיק'
דיומא (דף טו.) ראצ"י אומר מעלה
היתה שם גבוהה אמה ודוכן נתון
עליה אומה מעלה היתה צין עזרת
ישראל לעזרת כהנים:

קרא

עבדי כהנים היו. [משנה]
במוסכת ערכין היא על אוחזי כלי שיר
משפחת בית הפגרים ומשפחת בית
ומאמאוס היו. זה שם מקומם: **ומשיאין לכהונה.** ישראל מיוחסין היו
שניהם אללמונות וצנוותם ראויות
לישא לכהנים: **לויים היו.** אצל
ישראלים פסולין לכך: **מעלין מדוכן.**
הראוהו עומד על הדוכן עם הלויים א"כ
לבדוק אחריו לא להשיאו מיוחסת ולא
לתת לו מעשר ראשון דודאי לוי הוא
שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד שם
כי אם לויים כדי שלא יטעו בהם בני
אדם להחזיקם כלויים ואינם לויים: **ומ"ד**
ישראל היו. סבר מדוכן ליוחסין מעלין
שמפני דבר זה לא הרגילו להעמיד
שם עבדים: **אצל לא למעשרות.** שלא
נהרו מלמעמד שם שיראל: **ומאן**
דאמר עבדים היו. קסבר אין סומכין
על הדוכן מלבדוק אחריו להעלותם
ליוחסין הלכך לא נהרו על כך: **ור'**
ירמיה אמר כו'. לעיל ג:] קאי אפלוגתא
דרבי יוסי זכר' יהודה ורבנן ופליגי
אלרצ' יוסף: הכי גרסינן דרבי יוסי
סבר שמה יסירה נמי דוחה שבת.

הואיל ושמחת מצוה היא וצחילי אין
אסור מלאכה אלא שבת בעלמא:
סיוצבא דרב יוסף. דלמר מודה ר'
יוסי זכר' של שואבה דלא ידחה:
אצל זכר' של קרבן דוחה כו'. האי
לשון קושיא וצעיא הוא כלומר חזין
הכא דצבל שואבה פליגי ואיכא למידק
הא צבל קרבן מודו רבנן דחיי: **נימא**
סבוי סיוצבא דרב יוסף. נמי צבל
דלמר לעיל צבל קרבן פליגי והכא
דייקין דמודו רבנן ציה והוא סיוצבא
צמתי צבל שואבה הוי מיוצמיה
מרבי יוסי וצבל קרבן הוי מיוצמיה
מדרבנן: **והוא הדין לקרבן.** ומדרבנן
לא תוציה: **והא קמני מפסיתין וזהו**
חליל כו'. ל"ג והא עלה קמני אלא
והא קמני: **אלא לאו רבנן סבוי.**
דשמעינן להו דשואבה דלא דחי
וקמני זהו למעוטי דקרבן אלמא צבל
קרבן מודו: **החל שיר ה' וחצוצרות**
ועל ידי כלי דוד. אלמא כלי דוד שיר
ה' קרי ליה: **למחצצרים ולמשוררים.**
והכא לא כתיב כלים וחצוצרות לאו
כלי שיר ויניהו שם לתקיעות התמידין
והמוספין: **ברצנא' יורדין לעזרת**
נשים. כהנים ולויים יורדין מעזרת
ישראל שהיא גבוהה לעזרת נשים
שלמטה הימנה צשיפוע ההר: **ומסקינן**
שם סיקון גדול מפרש בגמרא ג' צ:]
וארבעה פסלים של זהב צראשהן.
צראש כל מנורה ומנורה: **ילדים.**
צחורים וצדיקים כדי שכן עולים כל
אחד בסולמו: **מחללי מכנסי כהנים**
ומהמיינין היו מפקיעין. ממכנסי
צגדי השרד שהיו משל צבור ומאצנטיהם
השינים מפקיעין קורעין לעשות
פחילות: **שלא היסא מאירה מאור צית**
השואבה. לפי שהמנורות גבוהין
חמשים אמה' והר הצית גבוה
והאורה וצורת צבל העיר וכוכל
מורמי שהא לסוף עזרת נשים היה
נמוך כדאמרין צסדר יומא (דף טו.)
והמנורות עולין למעלה הימנה:
צאצוקות

ולא היה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם
באבוקות

א [ג'ל דתנן, צ ערכין
י. א [שם יא.], ד ענינת
כו. [לעיל ג: ושם נסמין].
ה [שם בערכין ע"ש].
ו שבת כה. יומא
כג. ו [לנקמן צב:]
ח כס"א: שהמעשה,
במעשה, ט [ג"ע דלא
הקשו גס ממלגת עינין
במורט שהיה דבר זה
בתימה],

תורה אור השלם

1. ויאמר חזקיהו
להעלות העולה להמזבח
ובעת החל העולה החל
שיר ה' והחצוצרות ועל
ידי כלי דוד מלך
ישראל:
דברי הימים ב כט כו
2. ויהי כאחד למחצצרים
ולמשוררים להשמיע
קול אחד להלל ולהודות
לה' ובהרים קול
בחצוצרות ובמצלות
ובכלי השיר ובהלל לה'
כי טוב כי לעולם חסדו
והבית מלא עון בית ה'
דברי הימים ב ה יג

הגהות הב"ח

א) במשנה אמר כל מי
שלא ראה שמחת וכו' כדים
של שמן של מהא:

גליון הש"ס

גמרא ליטא
תיובתא דר"י בתרתי.
כעין זה לעיל דף ד ע"ב
וע"ש:

מוסף רש"י

עבדי כהנים היו. אותם
המכס מחליל
שהיו משיאין
לכהונה. כהנים היו
נושאין נשותיהן שישאלם
מיוחסין היו (שם). מבבאי
מכנסי כהנים. ממכנסי
כהנים הכלולים (שבת
כא.). מפקיעין. לשון
קריעה (יומא כג.) קורעין
ועושין פחילות שבת
צית השואבה שהיא צנורה
נשים (שבת כא.).